

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1248/2017
18.04.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Маријана Ступар, адвокат из ..., против туженог Фонда за развој Републике Србије, Ниш, чији је пуномоћник Стана Младеновић, адвокат из ..., ради утврђења, враћања на рад и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1314/2015 од 18.09.2015. године, у седници одржаној 18.04.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1314/2015 од 18.09.2015. године (осим у делу којим је одбачена тужба) и пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр.1574/14 од 18.02.2015. године (осим у делу којим је тужени обавезан да тужиоца расподели на послове и радне задатке који одговарају његовом степену стручне спреме) тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосновани тужбени захтеви тужиоца којим је тражио да се утврди да је код туженог у радном односу на неодређено време почев од 01.07.1998. године и да се тужени обавезе да га врати на рад, као и да му тужени накнади штету у висини изгубљене зараде за период од 01.03.2006. године до 30.06.2012. године у појединачно означеним месечним новчаним износима, са законском затезном каматом на сваки од тих новчаних износа почев од 01. у наредном месецу за претходни месец па све до коначне исплате, да му тужени накнади штету због некористишћења годишњег одмора у висини регреса за период почев од 2006. године па закључно са 2012. годином у појединачно означеним новчаним износима, са законском затезном каматом почев од 01.04. сваке од тих текућих година па до коначне исплате и да му тужени уплати доприносе за обавезно социјално осигурање: пензијско и инвалидско осигурање, здравствено осигурање и осигурање за случај незапослености код надлежних служби и то за период од 01.04.2003. до 28.02.2006. године према неисплаћеним зарадама у том периоду, а за период од 01.03.2006. до 30.06.2012. године према износима зарада досуђених првостепеном пресудом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом на име накнаде трошкова целокупног парничног поступка исплати износ од 240.500,00 у року од 15 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1314/2015 од 18.09.2015. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 бр.1574/14 од 18.02.2015. године у ставу првом изреке у делу којим је утврђено да је тужилац у радном односу код туженог на неодређено време почев од 01.07.1998. године а тужени обавезан да га врати на рад и у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке. Ставом другим изреке, иста пресуда је укинута у преосталом делу става првог изреке и у односу на овај тужбени захтев тужба тужиоца је одбачена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова насталих у жалбеном поступку. Наведеном првостепеном пресудом ставом I изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да је он у радном односу на неодређено време код туженог почев од 01.07.1998. године, па је тужени обавезан да га врати на рад и распореди на послове и радне задатке који одговарају његовом степену стручне спреме, радном искуству и знањима стеченим на раду. Ставом II изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужени обавезан да му на име накнаде штете исплати изгубљену зараду за период од 01.03.2006. до 30.06.2012. године у висини појединачно означених месечних износа почев од марта месеца 2006. године у износу од 101.770,20 динара, па закључно са јуном месецом 2012. године у износу од 220.320,00 динара, сваки од ових износа са законском затезном каматом почев од 01. у наредном месецу па све до коначне исплате. Ставом III изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде штете због некоришћења годишњег одмора у висини исплаћеног регреса за временски период почев од 2006. Закључно са 2012. годином исплати појединачно означене новчане износе са законском затезном каматом почев од 01.04. сваке од тих текућих година па до коначне исплате. Ставом IV изреке, тужени је обавезан да у корист тужиоца уплати доприносе за социјално осигурање и то Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, Републичком заводу за здравствено осигурање доприносе за обавезано здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање доприносе за случај незапослености за период од 01.04.2003. до 28.02.2006. године према исплаћеним зарадама у наведеном периоду, а за период 01.03.2006. до 30.06.2012. године на износе досуђене у ставу другом изреке исте пресуде. Ставом V изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од укупно 1.145.250,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, предлажући да се иста одбије.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14) који се у овом парничном поступку примењује на основу члана 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана због погрешно примењеног материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је до 30.06.1998. године био у радном односу код послодавца ББ Споразумом о преузимању радника од 18.06.1998. године закљученог између директора наведене банке и директора организационе јединице туженог – Дирекције за регионални развој ..., тужилац је засновао радни однос на неодређено време у Дирекцији за регионални развој у ..., где је обављао послове помоћника директора. Ова дирекција је имала укупно четворо запослених који су током агресије НАТО снага на СРЈ, свој рад наставили да обављају у ..., а од јуна месеца 1999. године у Током те 1999. године тужиоцу је враћена радна књижица. Организациона јединица туженог - Дирекција за регионални развој Србије у ... је укинута Одлуком о изменама и допунама Статута туженог број 329 од 27.02.2002. године на који је Влада Републике Србије дала сагласност, објављеном у „Службеном гласнику РС“ број 12 од 11.03.2012. године. Након укидања Дирекције за регионални развој у ..., тужени није понудио тужиоцу обављање других послова, нити је донео решење о престанку радног односа, па ни након што му се тужилац писмено обратио 28.02.2003. године са захтевом за решавање свог радно-правног статуса; али је тужиоцу исплаћивана умањена зарада до марта месеца 2003. године. Тужилац је зато поднео тужбу ради исплате изостале зараде, па је у том спору правноснажном пресудом Првог општинског суда у Београду П број 8088/04 од 03.10.2006. године усвојен његов тужбени захтев за исплату накнаде штете због изостале зараде за период од 01.04.2003. до 28.02.2006. године. После тога је поднео тужбу у овом радном спору дана 10.12.2008. године, у којем је тужени истакао противтужбени захтев за утврђење ништавости наведеног споразума о преузимању тужиоца закљученог 18.06.1998. године, који је правноснажно одбијен пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 бр.6976/2013 од 09.07.2014. године, којом је преиначена пресуда Првог основног суда у Београду П1 1307/10 од 10.10.2013. године у том делу. Тужилац након фактичког прекида радног односа није заснивао радни однос код другог послодавца, а од 15.09.2008. године је обављао послове генералног директора код другог правног лица ВВ по уговору о допунском раду до 1/3 пуног радног времена до 30.06.2009. године, када је раскинуо овај уговор, за који му није исплаћивана новчана накнада. На основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина тужиочеве накнаде зараде према коефицијенту прописаном за место помоћника генералног директора, Појединачним колективним уговором туженог из јануара 1996. године, за тражени период од марта месеца 2006. године закључно са јуном месецом 2012. године, као и висина неисплаћеног регреса због неискоришћеног

годишњег одмора у временском периоду почев од 2006. па закључно са 2012. годином.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и чињенице да тужени није донео писану одлуку којом је тужиоцу регулисао престанак радно-правног статуса, односно није донео решење о отказу уговора о раду на основу члана 105. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.70/01, 73/01) из разлога техничких, организационих и економских промена у смислу члана 101. став 1. тачка 8. истог закона који је важио у време укидања Дирекције за регионални развој Србије у ..., односно фактичког престанка његовог рада, нижестепени судови су закључили да тужени као правни следбеник ове дирекције није поступио у смислу цитираних законских одредби и решио тужиочев радно-правни статус. Због тога су закључили да је у недостатку писане одлуке, тужилац у радном односу код туженог на неодређено време почев од 01.07.1998. године од када је преузет наведеним пуноважним споразумом. Те да је тужени зато у обавези да му на његов захтев у смислу члана 108. Закона о раду, исплати тражену накнаду штете утврђене на основу налаза и мишљења судског вештака, а на име изгубљене зараде, доприноса за социјално осигурање и накнаде за неисплаћени регрес у траженом периоду, након фактичког престанка радно функционалне везе. Притом је имао у виду да тужилац у знатном делу тог временског периода није засновао радни однос код другог послодавца, односно да није остварио новчану накнаду у време закљученог уговора о допунском раду са другим послодавцем.

Изложено правно становиште нижестепених судова се не може прихватити, с обзиром да тужени основано истиче у ревизији да је тужиоцу изостала зарада код туженог, почев од марта месеца 2003. године, због чега је и поднео тужбу за накнаду штете у предмету Првог општинског суда у Београду П бр.8088/04 и нешто пре тога се обратио директору туженог са писменим захтевом за решавање свог радно-правног статуса 28.02.2003. године; а 1999. године му враћена радна књижица. У тој ситуацији, а имајући у виду да је тужилац тужбу за заштиту свог радноправног статуса у овој правној ствари поднео дана 10.12.2008. године, то су основани ревизијски наводи да је он преклудиран за заштиту свог радно-правног статуса због истека рока из члана 122. тада важећег Закона о раду („Сл. гласник РС“, број 70/01 и 73/01) од 15 дана рачунајући га од дана достављања одлуке, односно од дана сазнања за повреду права.

Према томе, фактичком радњом престанка рада код туженог (након укидања Дирекције за регионални развој ... 2002. године) и престанком исплате зараде почев од марта месеца 2003. године, тужилац је по становишту овог суда сазнао за повреду свог радног права. Неблаговременим подношењем тужбе у овој правној ствари 2008. године (после пет година) свакако је преклудиран за остварење заштите у смислу члана 122. тада важећег Закона о раду.

Последишно неоснован је и његов тужбени захтев за накнаду штете на име неисплаћене накнаде зараде, регреса за годишњи одмор и уплате доприноса за обавезно социјално осигурање.

Одлуку о накнади трошкова поступка донео је на основу члана 165. став 2. у вези чланова 153. став 1. и 154. став 2. ЗПП, према опредељеном захтеву пуномоћника туженог у смислу члана 163. став 2. истог закона, на име састава ревизије од 78.000,00 динара према важећој АТ („Службени гласник РС“ бр.121/12) и на име таксе за ревизију и одлуку по ревизији од укупно 162.500,00 динара према важећој ТТ („Службени гласник РС“ бр.116/08, 31/09).

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

**Председник већа – судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић